Проців О.Р.
Івано-Франківське обласне управління
лісового та мисливського господарства
Головний спеціаліст

Проблеми реформування адміністративних послуг у галузі мисливського господарства

Кабінет Міністрів України направив на розгляд Верховної Ради законопроект "Про перелік адмінпослуг та розмір плати", що скоротив цей перелік з 3000 до 570. [1] Хоча й законопроектом передбачається значно зменшити втручання держави у приватне життя громадян і у п'ять разів скорочена кількість надання адміністративних послуг, однак мисливській спільноті у цьому плані не поталанило – жодної не відмінили («Посвідчення мисливця» та «Щорічна контрольна картка обліку добутої дичини та порушень правил полювання»).

Статистика свідчить, що надання адміністративної послуги по заміні контрольної картки обліку добутої дичини та порушень правил полювання є однією із найрозповсюдженіших. Щороку з 500 тис. мисливців України її міняють біля 300 тисяч, так як без цього документу відповідно до статті 14 ЗУ «Про мисливське господарство та полювання» заборонено полювати. Чим же зумовлена така надзвичайна важливість цього документу? Сама ж назва документу вказує на те, що призначення цією адміністративної послуги повинно забезпечити органам державного управління дві функції: облік добутої дичини та облік порушень правил полювання. Але, на мою думку, питання обліку добутих копитних здійснюєть відповідно до реалізованих ліцензій, а обов'язковою умовою проведення такого полювання є присутність представника мисливського господарства. Кожного тижня звіти про проведення полювання направляються до місцевих територіальних управлінь лісового та мисливського господарства. На пернату та хутрову

дичину полювання відбувається за умови придбання відстрільної картки та без присутності працівника господарства. У цьому випадку точно підрахувати кількість добутої дичини за відстрільними картками, що не перевищує дозволену для добування господарству кількість дичини, неможливо. Не вирішує цю проблему і картка обліку добутої дичини, адже вона обмінюється із закінченням сезону полювання. Правова норма примусової здачі контрольної картки обліку добутої дичини не прописана у жодному законі чи нормативно-правовому акті, тому 60 % обміну проходить безпосередньо перед сезоном полювання на пернату дичину, а 40 % – на хутрову дичину. Крім того, сучасний стан комп'ютерного забезпечення мисливської галузі, при якому бази даних мисливців України не пов'язані між областями, а з обліку випадають мисливці, які приїхали на полювання з інших областей, та з врахуванням мобільності мисливців, не в стані гарантувати достовірних даних, а похибка коливається понад 10 %. Крім того, ми на жаль, не найдисциплінованіша нація у світі. Реалії, за моїми спостереженнями, показують, що лише 50-70 % добутої дичини мисливці записують у щорічну картку обліку добутої дичини.

Відповідно до статистичних даних в Україні у 2010 році було добуто 12,3 тис. копитних, 295 тис. хутрових та 1831,8 тис. пернатої дичини. Тобто всього було добуто 2139 тис. голів дичини. Якщо припустити, що при обробці цих даних одна людина буде обліковувати за день 300 тварин, то для цієї роботи її знадобиться 7130 днів. В рік працівник відпрацьовує біля 250 робочих днів. Отже, щоб обробити інформацію і занести її у бази даних необхідно виключно для цього найняти 28 працівників. А плата за використання приміщень, комунальні послуги? Відповідно до вимог наказу Мінагрополітики від 01.10.2014 року № 383 «Порядку видачі посвідчення мисливця і контрольної картки обліку добутої дичини й порушень правил полювання» контрольна картка може бути обміняна лише з 1 травня поточного року. Наступний мисливський сезон розпочинається вже за три місяці. Тож залишається лише два місяці, щоб обробити інформацію про

добуту дичину. Адже вона потрібна для того, щоб впливати на хід майбутнього мисливського сезону. І якщо такий аналіз не відбувається вчасно, то інформація втрачає сенс.

Якщо, навіть, уявити ідеальну ситуацію: здано 100 % контрольних карток і всі мисливці, внесені у централізовану базу даних, записали добуту дичину, яку додатково найняті працівники заоблікують, то чи таке велике значення мають ці дані для державного управління мисливським господарством, щоб наражатись на такі витрати з бюджету. А може нам необхідно перестати товкти 20 років воду у ступі, тоді й заможніше будемо жити.

Що стосується іншої функції цієї адміністративної послуги – обліку порушень правил полювання, то цей папірець повинен запобігати браконьєрству, викривати личину зловмисника, створити «послужний список» його непривабливих справ. Крім того, посадові особи, які розглядають протоколи про порушення правил полювання, черпають з цієї картки інформацію про порушника. У випадку, коли браконьєр вчинив порушення повторно на протязі року, він підлягає жорсткішому покаранню. Але, як виявляється, законодавчо не визначена обов'язкова норма запису порушення правил полювання у картку обліку добутої дичини та порушень правил полювання. Більше того, через відсутність об'єднаної комп'ютерної бази даних мисливців неможливо прослідкувати мисливця на предмет порушення ним правил полювання в іншій області. Не вирішує це також питання обліку порушників правил полювання, які взагалі полюють із незареєстрованою зброєю й ніколи не бачили не лише посвідчення мисливця, а й контрольної картки… Ці категорії «нелюбителів природи» взагалі не можна ввести у базу даних порушників, і відповідно, ніхто не підрахує, скільки разів у рік вони вчинили порушення. На мою думку, питання обліку порушень правил полювання є надуманим, так як кожне мисливське господарство зобов'язане вести пронумерований, прошнурований та проштемпельований журнал, в якому реєструються всі виявлені порушення

правил полювання. Інформація про виявлені порушення щоквартально направляють в обласні управління лісового та мисливського господарства. Більше того, запроваджені навіть статистичні звіти щодо обліку адміністративних правопорушень, які ґрунтуються зовсім не на контрольних картках. Отже, облік порушень правил полювання відбувається на дійсно високому рівні і без використання механізму обігу контрольних карток.

Не виправдала себе функція контрольної картки… у якості складової наповнення бюджету держави або органів місцевого самоврядування. Вартість сплати державного мита у сумі 1 грн. 70 коп. за отримання контрольної картки.. практично не має суттєвого значення для наповнення бюджету, а лише створює незручності для мисливців. Адже мінімальна вартість банківських послуг при оплаті державного мита складає 5 грн., що втричі перевищує вартість самого державного мита і здебільшого сприяє збагаченню комерційних банків, ніж наповненню бюджету органів місцевого самоврядування. Щоб провести процедуру обміну контрольної картки… мисливцю потрібно більше коштів, щоб доїхати з місця свого проживання до адміністративного органу, уповноваженого надавати цю адміністративну послугу, ніж ця послуга вартує. Слід відмітити, що органи державної виконавчої влади розуміють складність механізму обміну контрольної картки. У цьому році Держлісагенством був направлений лист про інформування мисливців про можливість отримання цієї адміністративної послуги поштою. Але «ноу-хау» не спрацювала, так як мисливська громада не дослухалась до цієї пропозиції і жодної заявки по пошті від мисливців не поступало. Щоб якось полегшити ситуацію з обміном контрольних карток територіальні органи держлісагенства передалі їх районним мисливствознавцям, громадським мисливським організаціям. Через відсутність банківських установ на місцях оплата за обмін в основному здійснювалась готівкою. І тут все залежить від порядності особи, яка безпосередньо проводить обмін.

У цьому контексті варто зазначити, що програмою Флег 2 у 2014 році проведено аналіз законодавчої бази мисливського господарства України, до якого було залучене широке коло фахівців мисливської галузі. Учасники прийшли до узгодженої позиції, що «процес видачі контрольної картки обліку добутої дичини є тривалим та незручним для мисливців». Для вирішення цієї проблеми пропонувалось «передати повноваження надання адміністративних послуг у мисливському господарстві районним (міським) центрам надання адміністративних послуг». [2] Пропозиції були направлені Агентству лісових ресурсів України.

Не виправдовує себе й сучасне правозастосування при отриманні посвідчення мисливця. За даними засобів масової інформації у Харківській області питання отриманні посвідчення мисливця вирішується за 3600 грн. [3] У Закарпатській області – дещо дешевше: 1 посвідчення – 100 $ США. [4]

Для вирішення виявлених проблем пропоную:

1. Внести законопроект щодо вилущення щорічної контрольної картки обліку добутої дичини та порушень правил полювання з числа необхідних для проведення полювання документів. До часу скасування контрольної картки, функції їх обміну передати органам місцевого самоврядування.

2. Передати компетенцію видачі посвідчень мисливця органам місцевого самоврядування. Практичну їх реалізацію проводити через центри надання адміністративних послуг.

1. Кабінет міністрів схвалив законопроект, що передбачає скорочення переліку адміністративних послуг з 3 тисяч до 570 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : espreso.tv/news /2015/08/07/vidteper_v_ukrayini_perelik_adminposlug_nalichuvatyme_570_odynyc__a_ne_3_tysyachi

2. Проців О.Р. Заключний звіт Тема: Аналіз законодавчої бази мисливського господарства України та розробка покращених пропозицій [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http:// /Ukraine_Hunting_Final_Report_2014_Protsiv.doc

3. Працівника харківського лісгоспу затримали за хабар: обіцяв допомогти отримати посвідчення мисливця [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://uanews.kharkiv.ua/politics/2015/04/06/79357.html

4. Берегівський мисливствознавець за оформлення посвідчення мисливця брав у закарпатців по 100 дол. США [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.trubyna.org.ua/novyny/berehivskyj-myslyvstvoznavets-za-oformlennya-posvidchennya-myslyvtsya-brav-u-zakarpattsiv-po-100-dol-ssha/

Проблеми реформування адміністративних послуг у галузі мисливського господарства // «Проблеми правової реформи та розбудови громадянського суспільства»: Міжнародна науково-практична конференція. (м. Дніпропетровськ, 24-26 вересня 2015 року). – Дніпропетровськ: ГО «Українська асоціація правових досліджень», 2015. – С. 79-83.